

Konferencia SciPol:SK 2021

Ako namiešať výskumné a inovačné politiky?

12. november 2021

Európska únia
Európsky sociálny fond

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.

Ako využívame európske zdroje na podporu výskumu a inovácií?

Daniel Straka

Hlavné problémy a výzvy

Slovensko v rámcových programoch EÚ

Slovenská republika **dlhodobo a výrazne** zaostáva v účasti v rámcových programoch EÚ pre výskum, vývoj a inovácie. Už od roku 2004, keď sme sa stali plnoprávnymi členmi EÚ, sa nám nedarí našu participáciu v nich zvýšiť. Môžeme sledovať skôr opačný trend. Podiel participácií slovenských inštitúcií na celkových participáciách medzi rámcovými programami stagnuje a oproti 7. rámcovému programu (2007-2013) stúpol len o 0,02 percentuálneho bodu.

Náš potenciál je podstatne vyšší

Veľkosť nášho hospodárstva, počet obyvateľov a počet výskumníkov dávajú predpoklady na podstatne vyššiu participáciu. V prepočítaní na 1 000 výskumníkov získalo Slovensko približne polovičný počet participácií v projektoch ako je priemer EÚ28. Objem finančných prostriedkov z EÚ na jedného výskumníka je dokonca 3,5 násobne nižší ako priemer EÚ.

Na základe metód korelačnej a regresnej analýzy bolo Slovensko pri žiadostiach vo všetkých ukazovateľoch (počet obyvateľov, HDP, počet výskumníkov, národné výdavky na VaV) približne trojnásobne pod svojimi odhadovanými účasťami.

Členské štáty EÚ v Horizonte 2020

Z hľadiska úspešnosti v rámcových programoch môžeme štáty EÚ rozdeliť do **piatich skupín**:

- Silné financovanie a podpora na národnej úrovni a zároveň veľmi dobrá účasť v Horizonte 2020 (AT, BE, DK, FI, IT, NL, LU, SE)
- Slabé financovanie a podpora na národnej úrovni a veľmi dobrá účasť v Horizonte 2020 (IE, EE, ES, MT, LV SI, EL)
- Silné financovanie a podpora na národnej úrovni a slabá účasť v Horizonte 2020 (DE, FR, UK)
- Slabé financovanie a podpora na národnej úrovni a slabá účasť v Horizonte 2020 (SK a ostatné krajiny)
- Cyprus

1.

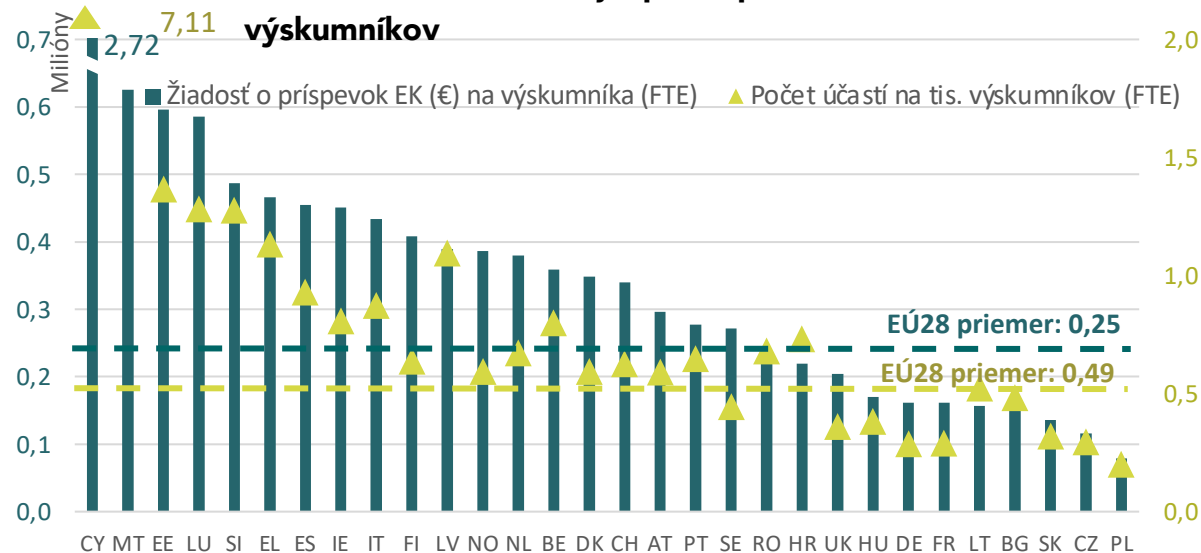
Nízka aktivita v projektových žiadostiach

Kvalitatívne porovnanie v žiadostiach

Porovnanie žiadostí krajín podľa počtu

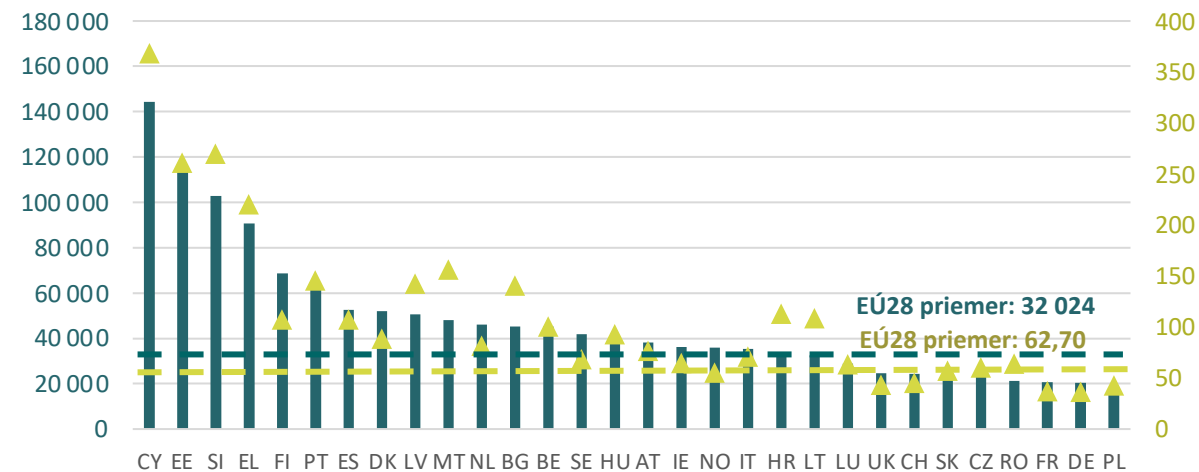
výskumníkov

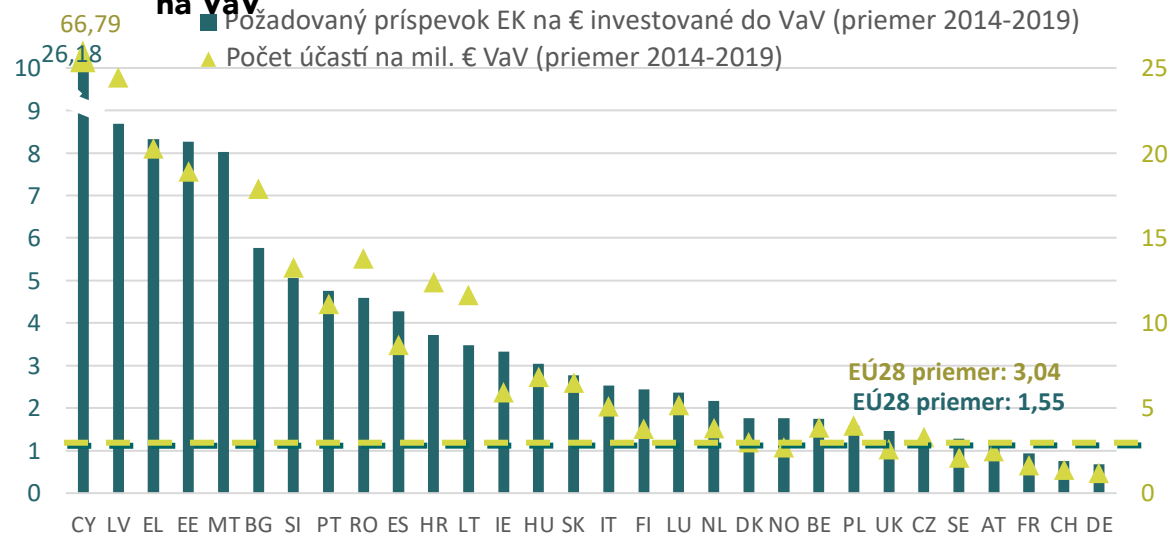
Porovnanie žiadostí krajín podľa výšky

HDP

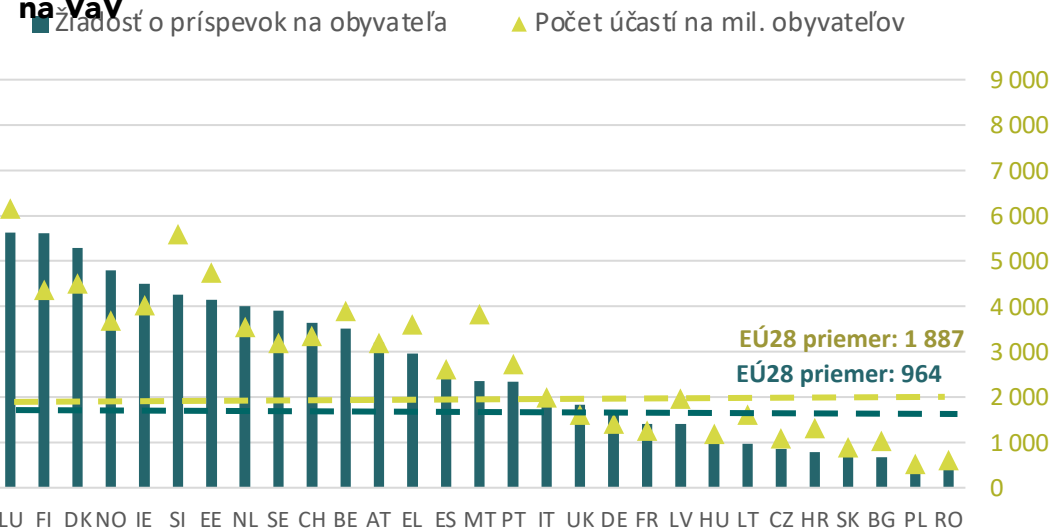
■ Žiadosť o príspevok EK na mil. HDP ▲ Počet účastí na mld. HDP

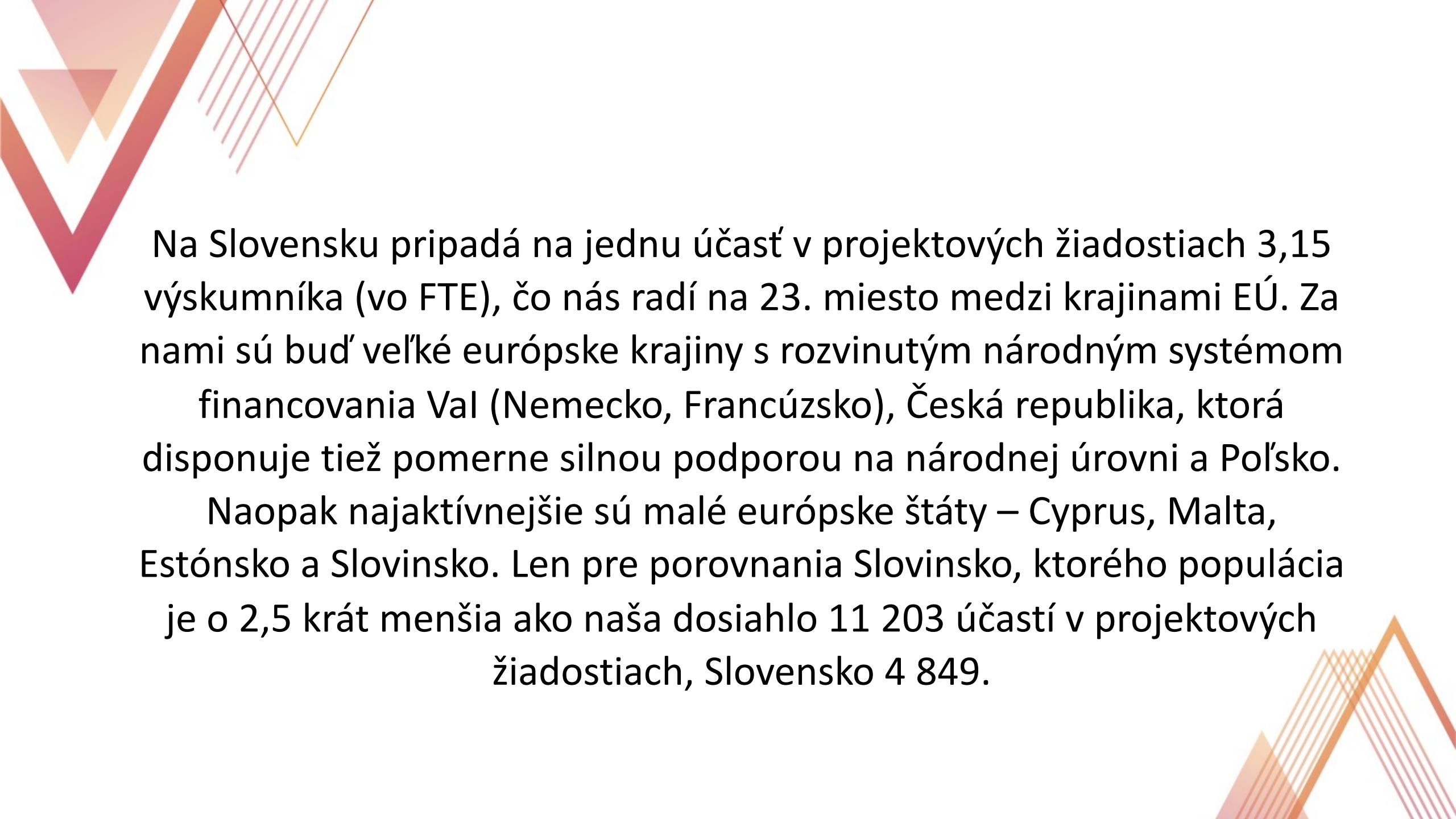

Porovnanie žiadostí krajín podľa výšky národných výdavkov na VaV

Porovnanie žiadostí krajín podľa výšky národných výdavkov na VaV

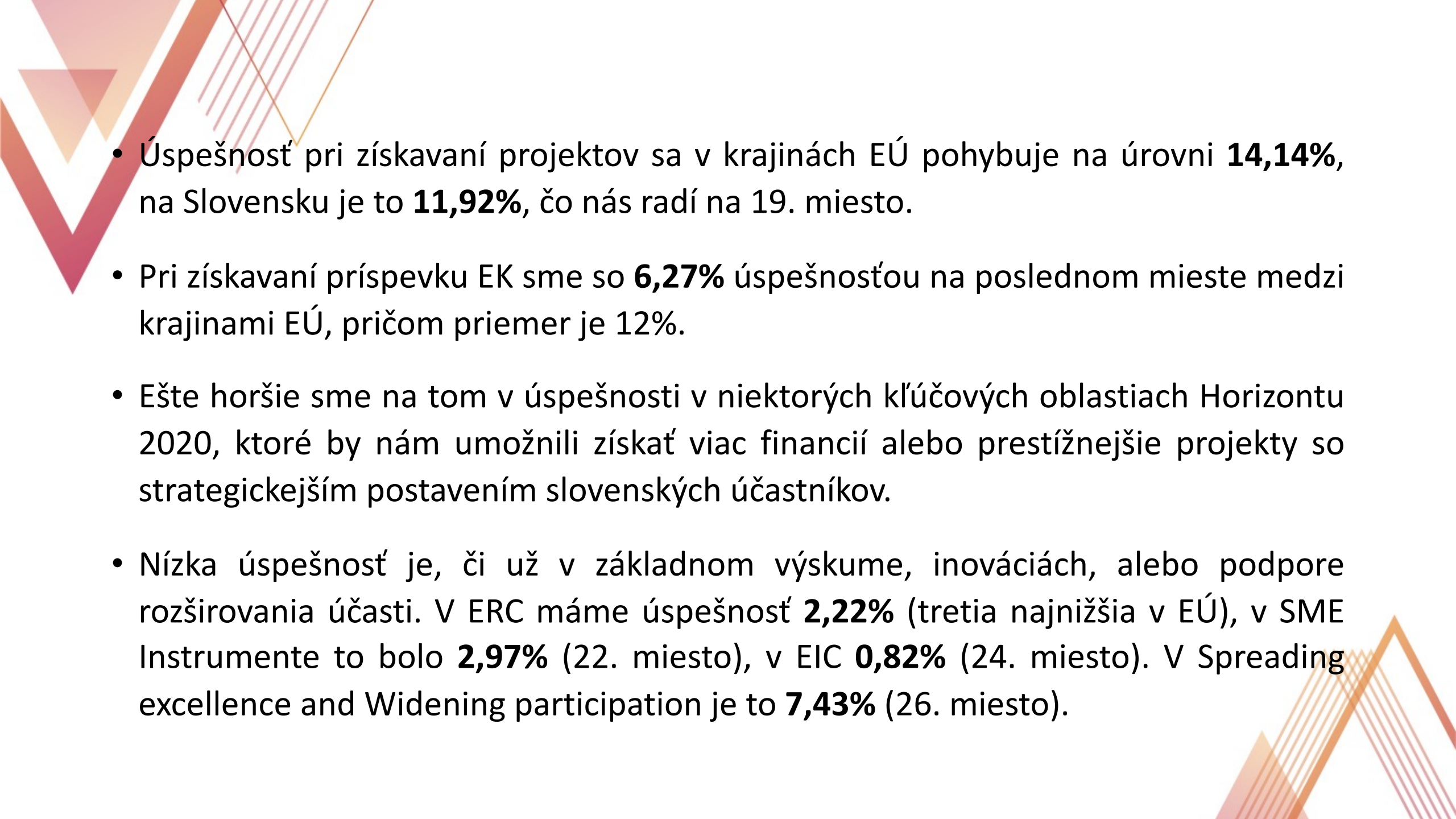
Na Slovensku pripadá na jednu účasť v projektových žiadostiach 3,15 výskumníka (vo FTE), čo nás radí na 23. miesto medzi krajinami EÚ. Za nami sú buď veľké európske krajiny s rozvinutým národným systémom financovania Val (Nemecko, Francúzsko), Česká republika, ktorá disponuje tiež pomerne silnou podporou na národnej úrovni a Poľsko. Naopak najaktívnejšie sú malé európske štáty – Cyprus, Malta, Estónsko a Slovinsko. Len pre porovnania Slovinsko, ktorého populácia je o 2,5 krát menšia ako naša dosiahlo 11 203 účastí v projektových žiadostiach, Slovensko 4 849.

2.

*Nízka úspešnosť, predovšetkým v kľúčových
oblastiach*

-
- Úspešnosť pri získavaní projektov sa v krajinách EÚ pohybuje na úrovni **14,14%**, na Slovensku je to **11,92%**, čo nás radí na 19. miesto.
 - Pri získavaní príspevku EK sme so **6,27%** úspešnosťou na poslednom mieste medzi krajinami EÚ, pričom priemer je 12%.
 - Ešte horšie sme na tom v úspešnosti v niektorých kľúčových oblastiach Horizontu 2020, ktoré by nám umožnili získať viac financií alebo prestížnejšie projekty so strategickejším postavením slovenských účastníkov.
 - Nízka úspešnosť je, či už v základnom výskume, inováciách, alebo podpore rozširovania účasti. V ERC máme úspešnosť **2,22%** (tretia najnižšia v EÚ), v SME Instrumente to bolo **2,97%** (22. miesto), v EIC **0,82%** (24. miesto). V Spreading excellence and Widening participation je to **7,43%** (26. miesto).

3.

Máme najvyšší podiel neoprávnených žiadostí

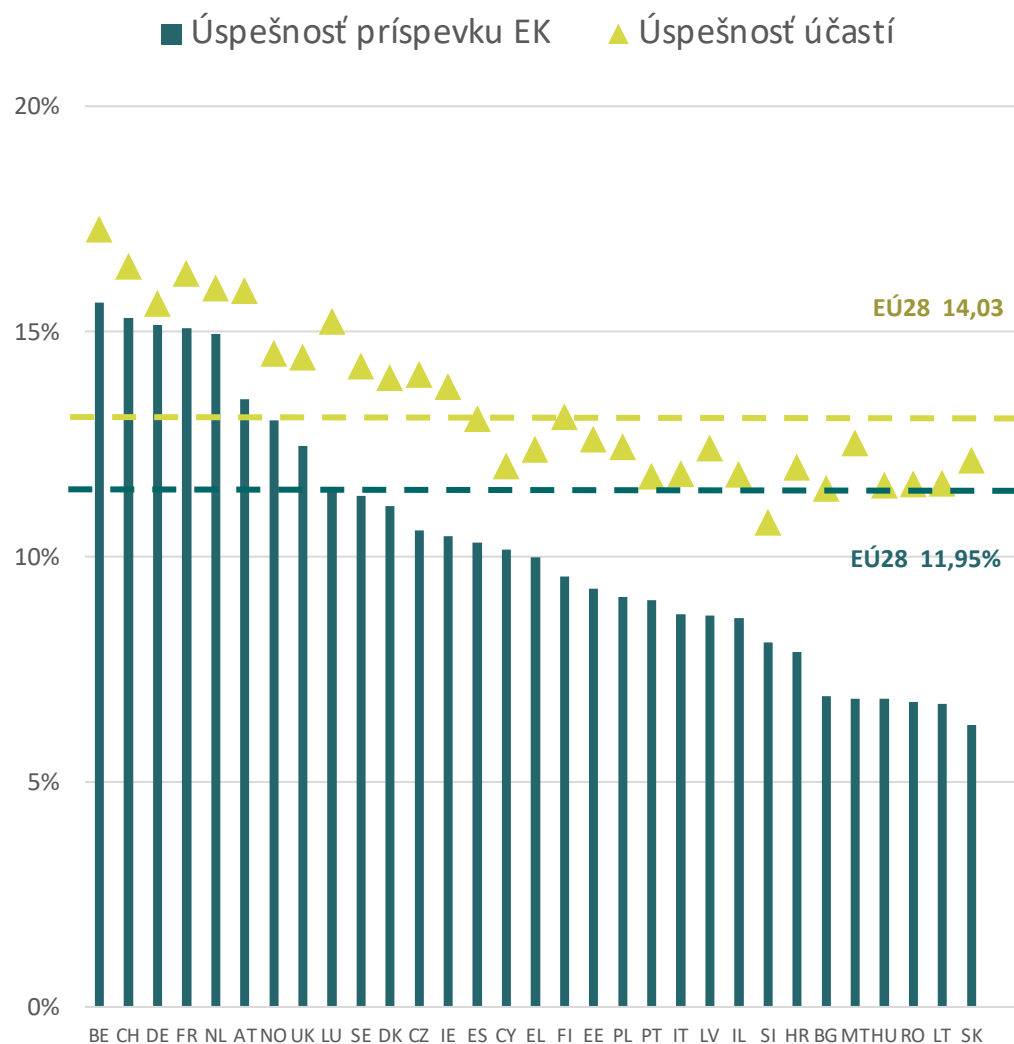

Celkovo až **1,99%** zo všetkých podaných slovenských projektov nebolo ani hodnotených, lebo bolo neoprávnených (*ineligible*). To poukazuje na fakt, že žiadatelia majú nedostatočné informácie o výzvach, resp. nepoznajú všetky pravidlá účasti a nekontaktujú národné kontaktné body (NCP). Pritom v priemere sa počet neoprávnených projektov v Horizonte 2020 pohybuje na úrovni 0,88%. Najnižší ho majú v severských krajinách a Beneluxe.

Úspešnosť v Horizonte 2020

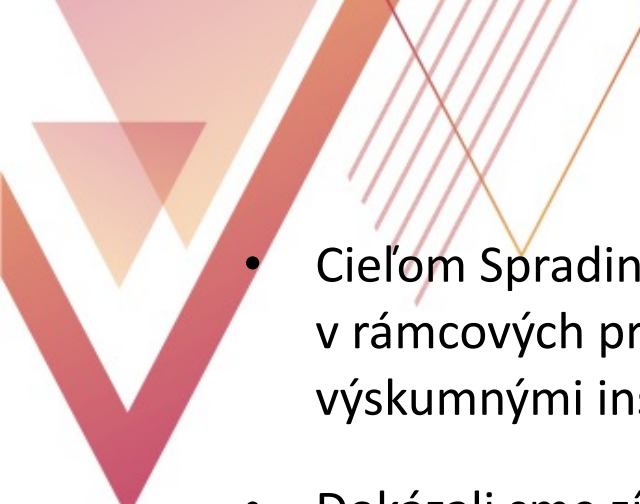
Krajina	MAIN	RESERVE	NO_MON EY	REJECTED	INELIGIBL E	INADMIS SIBLE	DUPLICAT E	WITHDRA WN
RO	11,30%	5,04%	24,57%	56,43%	2,02%	0,54%	0,02%	0,09%
SK	11,82%	3,92%	24,04%	57,60%	1,99%	0,52%	0,02%	0,08%
BG	11,26%	5,24%	19,90%	61,37%	1,56%	0,49%	0,01%	0,17%
HR	11,75%	5,21%	25,51%	55,56%	1,22%	0,47%	0,05%	0,23%
PL	12,26%	5,08%	28,22%	52,98%	1,11%	0,24%	0,00%	0,12%
LV	12,22%	4,91%	23,34%	57,92%	1,00%	0,38%	0,00%	0,23%
CY	11,87%	5,41%	32,59%	48,97%	0,91%	0,15%	0,00%	0,09%
CZ	13,87%	5,33%	31,53%	48,04%	0,89%	0,26%	0,01%	0,08%
HU	11,44%	4,88%	28,70%	53,64%	0,87%	0,26%	0,04%	0,17%
EE	12,45%	5,20%	29,33%	51,70%	0,87%	0,35%	0,00%	0,09%
LT	11,49%	5,05%	26,44%	55,74%	0,85%	0,32%	0,02%	0,09%
MT	12,36%	5,52%	28,42%	52,37%	0,83%	0,39%	0,00%	0,11%
IL	11,68%	3,71%	34,26%	49,09%	0,81%	0,30%	0,01%	0,14%
EL	12,26%	6,10%	32,28%	48,29%	0,79%	0,17%	0,02%	0,09%
IT	11,71%	5,11%	31,57%	50,51%	0,74%	0,22%	0,02%	0,13%
PT	11,66%	5,45%	33,71%	48,14%	0,70%	0,19%	0,01%	0,15%
SE	14,09%	4,87%	38,49%	41,58%	0,66%	0,14%	0,02%	0,16%
AT	15,76%	5,86%	35,04%	42,43%	0,64%	0,16%	0,00%	0,10%
UK	14,29%	5,23%	40,58%	38,96%	0,64%	0,14%	0,00%	0,16%
NO	14,39%	5,44%	36,65%	42,64%	0,61%	0,12%	0,03%	0,12%
CH	16,30%	5,48%	42,02%	35,31%	0,61%	0,13%	0,00%	0,15%
FR	16,16%	6,03%	38,51%	38,41%	0,61%	0,16%	0,02%	0,10%
DE	15,49%	5,72%	37,72%	40,17%	0,58%	0,19%	0,01%	0,12%
ES	12,90%	5,66%	33,70%	46,46%	0,55%	0,16%	0,01%	0,56%
BE	17,10%	7,05%	36,48%	38,36%	0,55%	0,24%	0,00%	0,22%
IE	13,66%	5,71%	36,73%	43,05%	0,53%	0,18%	0,01%	0,12%
DK	13,86%	5,66%	40,94%	38,69%	0,53%	0,11%	0,02%	0,19%
NL	15,85%	6,04%	39,24%	38,14%	0,52%	0,10%	0,00%	0,10%
SI	10,68%	4,48%	29,19%	54,83%	0,50%	0,25%	0,02%	0,07%
FI	13,01%	5,10%	33,95%	47,15%	0,47%	0,11%	0,03%	0,17%
LU	15,13%	5,85%	34,79%	43,52%	0,44%	0,11%	0,00%	0,16%

4.

*Nedokázali sme využiť **Widening participation**,
tak ako ostatné krajiny*

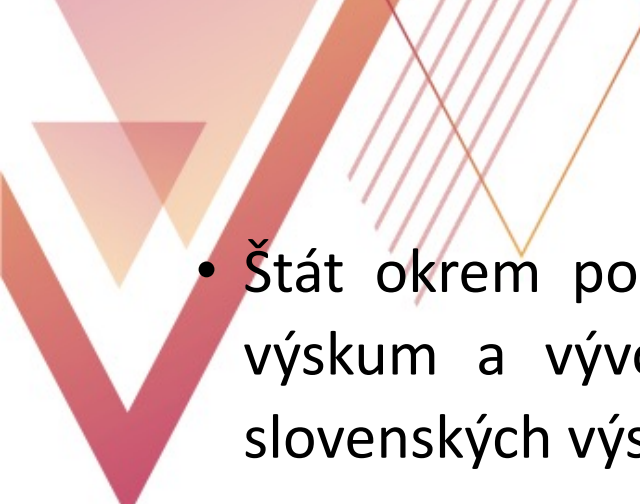
-
- Cieľom Sprading Excellence and Widening participation bolo zvýšiť účasť zaostávajúcich krajín v rámcových programoch, a to predovšetkým prostredníctvom prepájania s excelentnými výskumnými inštitúciami.
 - Dokázali sme získať len jeden Teamingový projekt v druhej fáze, štyri teamingové projekty v prvej fáze, jeden ERA Chair a šesť Twinningov a organizáciu dvoch prezidentských konferencií. Práve v tejto časti nám chýbala strategická podpora slovenských inštitúcií.
 - Celkovo sme teda koordinovali **14 projektov**. Portugalsko 91, Cyprus 44, Estónsko 41 a Česko 39.
 - V druhej výzve na Teaming už napríklad nemali slovenské inštitúcie prisľúbenú finančnú podporu na potrebné kofinancovanie. Navyše v tejto časti participovalo len 19 slovenských inštitúcií, z toho len 12 aj s finančným príspevkom EK. Napr. len Univerzita v Turku participovala v 17 projektoch. Viac ako 10 žiadostí podali len 4 slovenské univerzity a ústavy SAV.
-

5.

*Nedostatočná podpora štátu pri príprave
projektov*

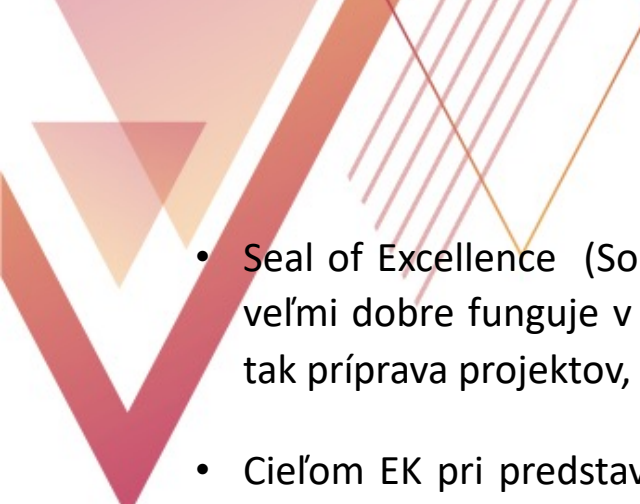
-
- Štát okrem podpory prostredníctvom aktivít NCP a Styčnej kancelárie SR pre výskum a vývoj v Bruseli (SLORD) takmer vôbec nepodporoval participáciu slovenských výskumných inštitúcií v Horizonte 2020.
 - Jednou z pozitívnych výnimiek bola výzva APVV na podporu prípravy projektov v Horizonte 2020 v roku 2018. V ďalších rokoch už výzva otvorená nebola.
 - Začiatkom júna 2021 bola otvorená nová pre Horizont Európa, ale v nej môžu získať podporu dokonca aj projekty, ktoré budú ineligible.
 - Slovak Business Agency (SBA) podporovala účasť v SME Instrumente prostredníctvom financovania konzultácií. Pritom v ostatných krajinách môžu inštitúcie získať podstatne širšiu podporu (aj finančnú), a tak pri príprave, ako aj pri implementácii.
-

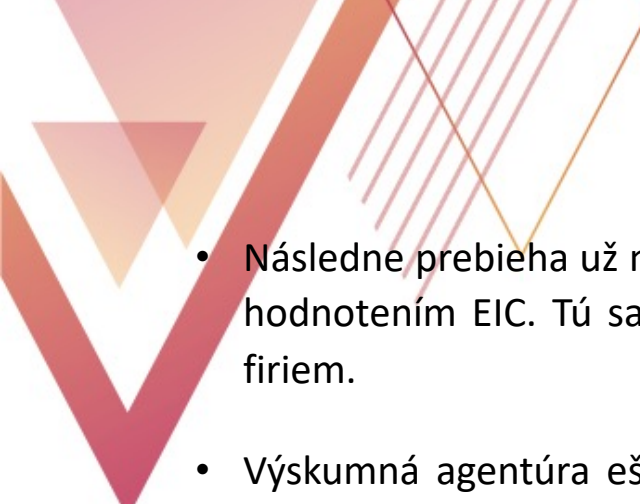

6.

*Seal of Excellence a financovanie kvalitných
projektov*

-
- Seal of Excellence (SoE) je koncept, ktorý v mnohých krajinách fungoval dávno predtým ako s ním prišla EK. Fungoval a veľmi dobre funguje v mnohých krajinách EÚ napr. pri projektoch Európskej rady pre výskum (ERC), keď je podporovaná tak príprava projektov, ako aj financovanie tých, ktoré úspešne prešli hodnotením, ale nezískali financie z EK.
 - Cieľom EK pri predstavení SoE bolo umožniť financovať takéto projekty zo strany členských štátov, a to predovšetkým z EŠIF. To samozrejme obmedzovalo využitie SoE len na niekoľko oblastí Horizontu 2020. Nemohli byť podporené kooperatívne projekty alebo projekty základného výskumu (napr. ERC). Išlo teda hlavne o projekty Európskej rady pre inovácie (EIC, predtým SME Instrumentu), Marie Skłodowska-Curie Akcií (MSCA) a Widening participation. Hlavným problémom, ktorý nebol dostatočne vyriešený bola štátna pomoc, ktorá sa na projekty Horizontu 2020 nevzťahovala, ale na EŠIF áno.
 - Na Slovensku sa tak podarilo realizovať len pár úspešných aktivít v SoE. Ide predovšetkým o financovanie tých teamingových projektov, ktoré sa dostali do druhej fázy, ale neboli financované zo strany EK. Navyše aj tie sa kvôli zrušeniu škandálu s hodnotením projektov v OP Výskum a vývoj na žiadosť EK zrušené, čo ich dostalo do výrazného časového sklzu. Druhou formou podpory bolo financovanie tých firiem, ktoré získali v hodnotení SME Instrumentu I minimálne 12 bodov.
-

-
- Následne prebieha už niekoľko rokov diskusia a tlak na to, aby boli podporené v rámci SoE aj projekty, ktoré prešli úspešne hodnotením EIC. Tú sa podarilo úspešne uzavrieť a v máji roku 2021 boli vyhlásené výzvy pre 17 takýchto slovenských firiem.
 - Výskumná agentúra ešte v roku 2018 otvorila výzva na podporu výskumných medzinárodných projektov schválených v Horizonte 2020 celkovou výškou 1 200 000€. Ako príklad dobrej praxe je možné označiť výzvu na podporu účasti slovenských výskumných inštitúcií.
 - Ako príklad dobrej praxe z koncepčného hľadiska možno označiť výzvu MŠVVaŠ SR/VA na podporu účasti slovenských výskumných inštitúcií v medzinárodných výskumných projektoch zameraných na boj proti pandémie vyvolanej ochorením COVID-19, kód OPII-VA/DP/2020/9.2-01 – v rámci ktorej boli uplatnené rôzne modely na podporu medzinárodnej spolupráce, vrátane spolupráce v rámci medzinárodných projektov podporených v rámci H2020. V rámci tejto výzvy bolo podporených 9 projektov v hodnote 16 mil. EUR.
 - Vo februári v roku 2016 schválila vláda SR tri programy APVV. Jeden z nich mal podporovať prípravu a realizáciu riešenia projektov VaV v Horizonte 2020. Táto podpora mala do roku 2020 dosiahnuť až 27 800 000 mil. €. Ako to už na Slovensku býva, tak o voľbách v marci toho istého roku už tento program ostal v zásuvke.
-

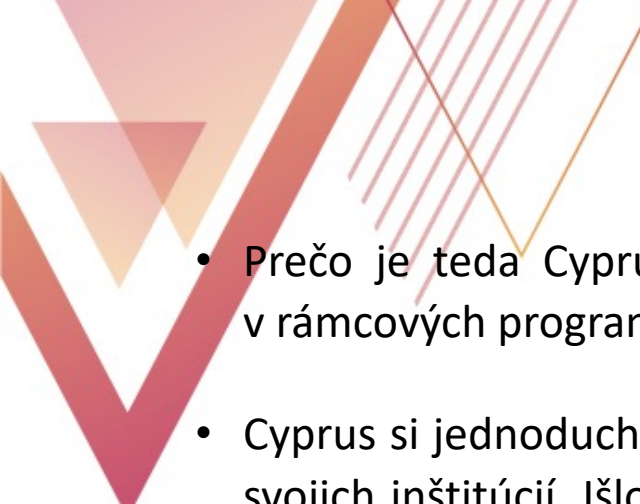

7.

*Nedostatočne výkonný výskumný a inovačný
ekosystém na Slovensku*

-
- Podfinancovaný, fragmentovaný a nepredvídateľný výskumný a inovačný systém neumožňuje slovenským výskumníkom dosahovať kvalitu ich kolegov z iných členských krajín a zároveň im neumožňuje krátkodobo, strednodobo a dlhodobo plánovať svoje aktivity.
 - V analýze SOVVA Slovensko v Európskom výskumnom priestore I. sme poukázali na fakt, že jedným z dôvodov nízkej účasti SR v 7. rámcovom programe mohli byť štrukturálne fondy, ktoré boli dostupnejšie, ľahšie získateľnejšie a objemovo väčšie.
 - V rokoch 2014-2020, keď bolo viac výziev z OP VaI zrušených ako zazmluvnených môže tento dôvod padnúť, ale nemusí to byť až tak pravda. Keďže inštitúcie strávili pomerne veľa času prípravou EŠIF projektov a často zbytočne.
-

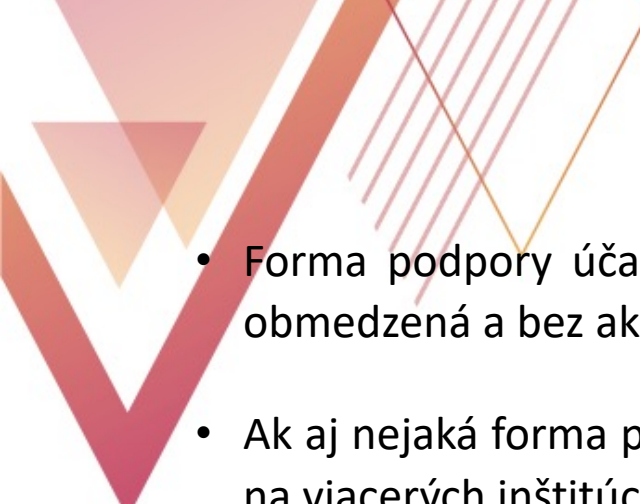
-
- Prečo je teda Cyprus, ktorý má ešte nižšie národné financovanie VaI ako Slovensko dlhodobo úspešný v rámcových programoch?
 - Cyprus si jednoducho urobil z Horizontu 2020 hlavný finančný zdroj a široko a premyslene podporoval účasť svojich inštitúcií. Išlo predovšetkým o podporu prípravy projektov, sieťovanie, financovanie projektov, ktoré prešli hodnotením, ale nezískali príspevok EK (ERC, MSCA, SME Instrument).
 - Ďalšie formy finančnej podpory boli zamerané na podporu cyperských inštitúcií ako koordinátorov projektov Horizontu 2020. Zároveň bola financovaná účasť spoločných programoch a výzvach (Joint Programming Initiatives, ERA-NET COFUND a programy podľa článku 185 Zmluvy o EÚ).
 - Rovnako mohli výskumné inštitúcie získať k svojim projektom aj komplementárne financovanie za účasť v Horizonte 2020 do výšky 200 000€.
-

8.

Fragmentovaná forma podpory

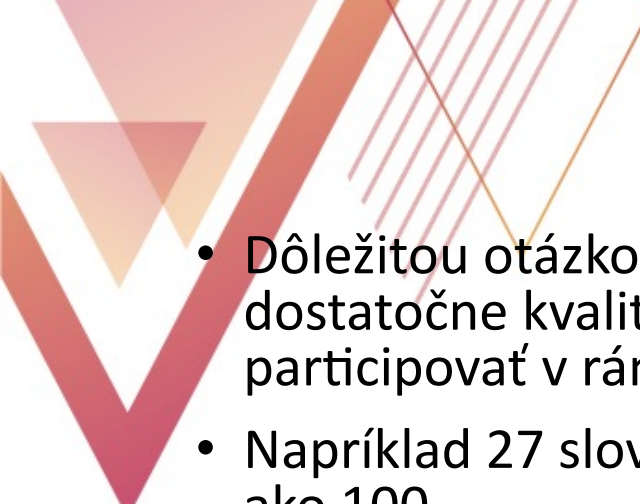
-
- Forma podpory účasti Slovenska v Horizonte 2020 bola fragmentovaná, nedostatočne prepojená, časovo obmedzená a bez akejkoľvek continuity.
 - Ak aj nejaká forma podpory vznikla, tak neexistoval jeden bod, cez ktorý by sa realizovala a bola roztrieštená na viacerých inštitúciách (APVV, Výskumná agentúra, CVTI SR, Ministerstvo hospodárstva SR, SBA).
 - Navyše tieto inštitúcie medzi sebou systém podpory nedostatočne koordinovali. V niektorých prípadoch ako v už uvedenom Seal of Excellence museli firmy vyvinúť obrovský tlak na politikov, aby sa niečo pohlo.
 - Stabilite systému nepridá ani ak vláda SR schváli programy na podporu účasti a potom sa bez jednoznačného vysvetlenia proste nerealizujú.
 - Obdobnú situáciu sme mali možnosť sledovať aj v júni 2016, keď prišiel na Slovensko predseda vedeckej rady ERC Jean-Pierre Bourguignon, ktorý sa stretol aj s dvoma zástupcami vlády SR, ktorí mu na stretnutiach sľúbili výraznú podporu pre zvýšenie účasti SR v ERC. Na tú čakáme doteraz.
-

9.

*Nízka aktivita zo strany výskumných inštitúcií
a slabé partnerstvá*

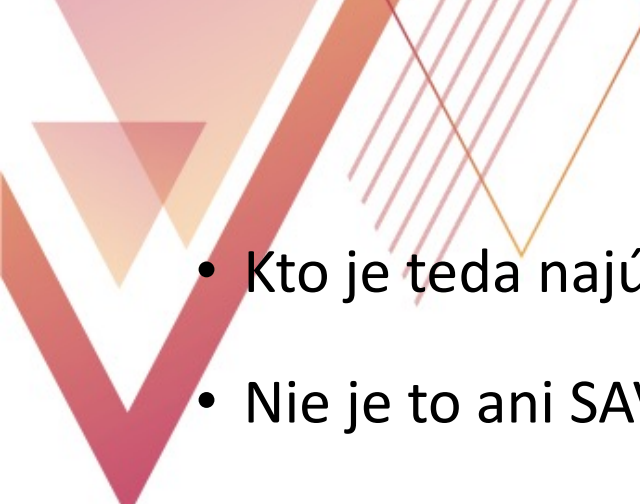
-
- Dôležitou otázkou, ktorou by sme sa mali zaoberať, je, či máme na Slovensku vôbec dostatočne kvalitnú výskumnú a inovačnú základňu na to, aby sme mohli výraznejšie participovať v rámcových programoch.
 - Napríklad 27 slovenských univerzít podalo aspoň jeden projekt, ale len 5 ich podalo viac ako 100.
 - V pomere získaných projektov na obyvateľa sme na 25. mieste a v pomere získaného príspevku EK len o jedno miesto lepšie. Ak našu participáciu prepočítame na výskumníkov, tak sme na to ešte horšie, a to v oboch porovnaniach (projekty a financie) na predposlednom mieste.
 - Aj v tomto platí, že neúspech jedného môže odradiť viacero ďalších. Na Slovensku sme to mohli vidieť predovšetkým pri ERC grantoch, keď neuspeli excelentní slovenskí výskumníci.
 - Podobne sa vyjadrili aj respondenti v prieskume, ktorí realizovalo CVTI SR. Až 43% z tých, ktorý neplánovali podať projekt do Horizontu 2020 boli odradení nízkou mierou úspešnosti, až 56% uviedlo, že nemajú časovú a finančnú kapacitu na prípravu projektu.
-

10.

*Kto najviac profitoval z participácie
v Horizonte 2020?*

-
- Kto je teda najúspešnejšou inštitúciou, ktorá má najväčšie zisky z Horizontu 2020?
 - Nie je to ani SAV, ani žiadna z firiem, ani jedna z univerzít. Je to štát.
 - Slovensko doteraz získalo z Horizontu 2020 135 mil., celkové náklady vrátane spolufinancovania sú 193 mil. €. Z toho podľa informácií z EK tvoria približne 60% personálne náklady ľudí zapojených do riešenia projektov. Z nich teda len na odvodoch a daniach získal štát okolo 63 mil. €. To sú peniaze, ktoré de facto výskumníci a výskumníčky priniesli štátu. To nehovoríme ešte o daniach a pod.
-

Ako z toho von?

Odporúčania pre Horizont Európa

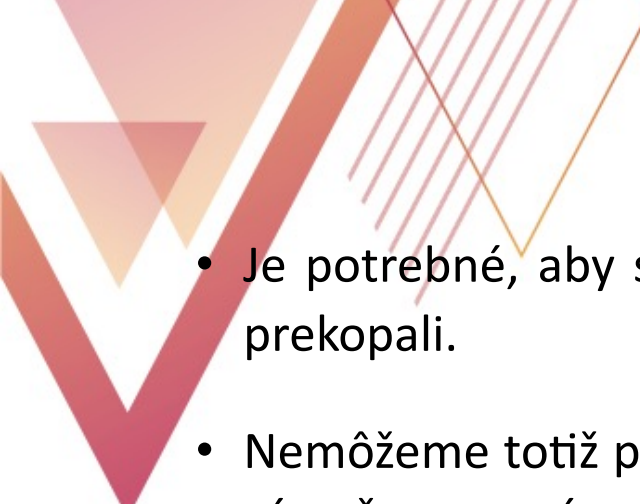

1.

*Vytvorme **nový přístup** k podpore účasti v
Horizonte Európa*

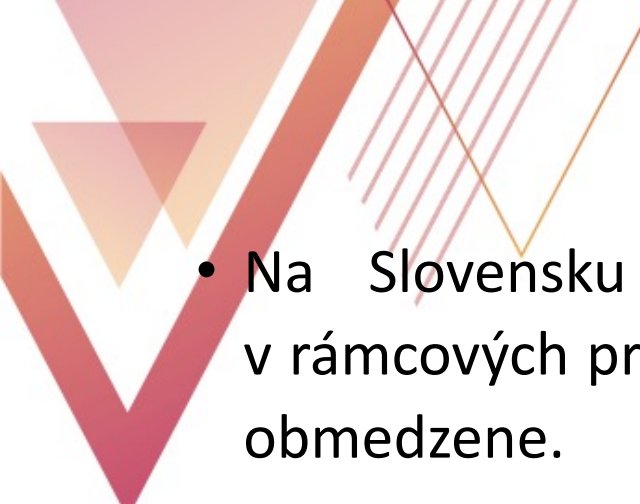
-
- Je potrebné, aby sme súčasný systém podpory našej účasti v rámcových programoch absolútne prekopali.
 - Nemôžeme totiž predpokladať, že by súčasnou spôsobom podpory (finančnom a ľudskom) sa niečo zázračne zmení.
 - Štát by sa mal na našu účasť v Horizonte Európa pozerať ako na niečo, čo mu prináša financie (ktoré v súčasnosti do systému nevracia), či už vo forme daní alebo odvodov.
 - Zároveň účasť v európskych projektoch podstatne zvyšuje aj kvalitu národného výskumu a inovácií. Výskumníci môžu participovať v medzinárodných sieťach a spolupracovať s najlepšimi európskymi vedcami a vedkyňami.
-

2.

***Poučme** sa z iných krajín*

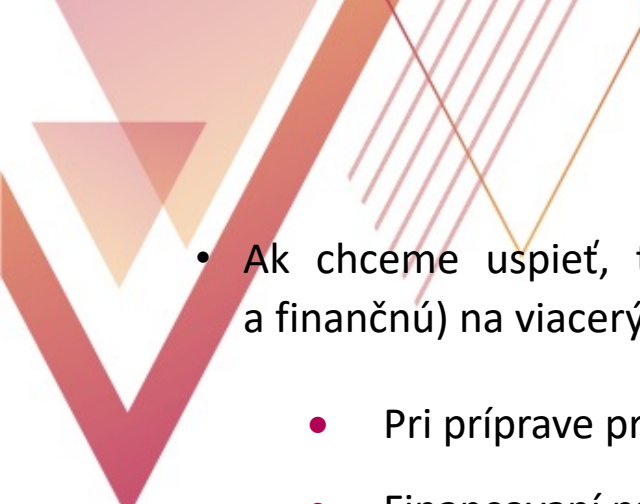
-
- Na Slovensku bolo vypracovaných viacero opatrení na zlepšenie účasti v rámcových programoch, ale len pár sa z nich implementovalo a aj to len časovo obmedzene.
 - Nepotrebuje vymýšľať disruptívne prístupy, ale zoberme a rýchlo implementujme, to čo funguje v iných krajinách (napr. Česko, Maďarsko a Cyprus).
-

3.

Vybudujme komplexný podporný systém

-
- Ak chceme uspieť, tak potrebujeme vybudovať celý ekosystém, ktorý bude poskytovať podporu (expertnú a finančnú) na viacerých úrovniach:
 - Pri príprave projektu
 - Financovaní projektov, ktoré prešli hodnotením, ale nezískali podporu EK (Seal of Excellence)
 - Spolufinancovaním úspešných projektov, ak je to potrebné
 - Podporu tých žiadateľov, ktorí majú potenciál uspieť (napr. ERC)
 - Toto je dôležité aj z iného pohľadu. Nízka úspešnosť je jednou z príčin nízkej účasti v rámcových programoch. Zároveň sú to finančné a časové náklady inštitúcií. Ak by štát prišiel s takouto formou podpory, tak by vyslal signál, že ak výskumné inštitúcie pripraví kvalitný projekt, ktoré však nie je financovaný zo strany EK, tak nepôjde o vyhodnený čas a peniaze. Tým budú zároveň motivovať výskumné inštitúcie k vyššej aktivite pri podávaní projektov.
 - Pozitívne je, že v novembri 2020 vláda SR schválila návrhy programov APVV na Posilnenie účasti SR v európskej spolupráci vo výskume a vývoji. Je preto nevyhnutné, čo najskôr začať tieto opatrenia implementovať. Zároveň podpora účasti v Horizonte Európa je súčasťou aj Plánu obnovy a mal by byť aj v novom programovom období EŠIF.
-

4.

Výrazne podporme strategické oblasti

Podpora by sa mala deliť na strategickú a „bežnú“. Preto by sme sa mali predovšetkým strategicky sústrediť na tie časti Horizontu Európa, ktoré nám môžu priniesť najväčšiu pridanú hodnotu (výskumnú a/alebo finančnú). Potrebujeme našu pozornosť sústrediť na tie oblasti, kde môžeme najviac získať, a to tak finančne, ako aj pre samotný výskum a inovácie. Je rozdiel, či budeme koordinovať teamingový projekt za 30 mil. €, alebo budeme jedným z 15 partnerov v projekte s rozpočtom 100 000€. Navrhujeme preto, aby sa podpora strategicky sústredila predovšetkým na tieto oblasti:

- Widening participation
- Európska rada pre inovácie (EIC)
- Európska rada pre výskum (ERC)
- Marie Skłodowska-Curie Actions

Zároveň ide o oblasti (okrem ERC), v ktorých môžeme využívať aj komplementarity s EŠIF, a teda Seal of Excellence alebo komplementarita s Plánom obnovy (vrátane ERC).

Osobitný dôraz v rámci všetkých dostupných zdrojov (EŠIF a Plán obnovy) by mal byť kladený na systémovú podporu predkladania a financovania teamingových a twinningových projektov v rámci Widening participation, kde EK poskytuje mimoriadne štedrú finančnú podporu úspešným projektom a práve na tomto type projektov (teaming) získal Cyprus značné finančné zdroje. Okrem toho, tento typ projektov vytvára silné medzinárodné partnerstvá, ktoré majú potenciál generovať ďalšie projektové možnosti. Toto by mala byť otázka najvyššej politickej priority.

5.

*Využime všetky možnosti, ktoré nám poskytnú
synergie s EŠIF*

- Mali by sme využívať všetky možnosti, ktoré nám budú ponúkať synergie s EŠIF, ale aj s Plánom obnovy. Žiaľ, ukazuje sa, že EŠIF na výskum a inovácie nedokážeme efektívne riadiť, preto práve synergie medzi Horizontom Európa a EŠIF umožnia urýchliť ich implementáciu a zároveň posilniť našu účasť v Horizonte Európa. Samotná EK navrhuje viacero možností ako využiť synergie medzi rôznymi nástrojmi. Ide predovšetkým o:
 - Alternatívne a kombinované financovanie, keď pôjde o financovanie projektov, ktoré prešli hodnotením EK, ale neboli financované (Seal of Excellence).
 - Európske partnerstvá, čo by umožnilo z EŠIF financovať národné príspevky do európskych partnerstiev (na základe nášho výberu). Tým by sme rozšírili možnosť participácie na ďalšie nástroje, v ktorých sme sa doteraz nemohli zúčastňovať z dôvodu chýbajúcich národných zdrojov.
 - Kumulatívne financovanie, ktoré by umožnilo financovať projekty z viacerých európskych zdrojov.
 - Transfer fondov, ktorý by umožnil presun maximálne 5% z alokácie EŠIF do Horizontu Európa. To by umožnilo financovanie tých projektov, ktoré prešli hodnotením, ale neboli financované z EK, aby využili tieto fondy. Teda z hľadiska implementácie by projekty implementovala EK, teda by nešlo o Seal of Excellence. To by malo veľmi pozitívne dopad, keďže by to podstatne zrýchlilo financovanie projektov (napr. oproti Seal of Excellence) a zároveň by mal žiadateľ prestíž, že rieši projekt Horizontu Európa. Teda tieto financie by boli čerpané v súlade s pravidlami Horizontu Európa.
 - Pro-aktívne pripájanie sa k už existujúcim medzinárodným projektom bez slovenskej účasti – tak, ako to bolo umožnené v rámci vyššie uvedenej výzvy VA na podporu medzinárodného výskumu pri boji s pandémiou COVID-19 – je zrejmé, že funguje aj model pripojenia sa slovenskej výskumnej inštitúcie k existujúcemu medzinárodnému projektu formou vytvorenia nového komplementárneho pracovného balíka s účasťou slovenskej inštitúcie, ktorý je financovaný z EŠIF.

6.

*Prijmíme politiku nulového zisku v Horizonte
Európa*

Štát by mohol prijať politiku nulového zisku voči Horizontu. Teda približne to čo z projektov získa na daniach a odvodoch vráti späť do podpory našej účasti v Horizonte, alebo do dodatočných výziev pre úspešné inštitúcie.

7.

Vytvorme program pre úspešných účastníkov

Otvorme dedikované výzvy pre tie slovenské inštitúcie a účastníkov, ktoré budú participovať v Horizonte Európa. To by výrazne motivovalo výskumníkov a inovátorov k účasti v Horizonte Európa. Toto by sa mohlo kombinovať s bodom 6.

8.

Zefektívnieme podporu zo strany štátu

Podpora zo strany štátu a všetkých aktérov by mala byť jednoduchá, prístupná a sústredená na jednom mieste, aby bola ľahko dostupná pre žiadateľov. Preto by bolo dobré, aby sa posilnila úloha národných kontaktných bodov v celom procese a nie len pri podávaní informácií pre žiadateľov.

9.

Podporne účasť v spoločných výzvach

Účasť Slovenska v spoločných výzvach (napr. ERA-Nety alebo partnerstvá) je veľmi nízka, a to najmä z dôvodu, že tieto si vyžadujú dodatočné finančné prostriedky z verejných zdrojov. Slovensko by malo podporiť participáciu v tých spoločných výzvach, ktoré sú v súlade s našimi národnými prioritami. Tak umožníme participovať vo viacerých európskych projektoch.

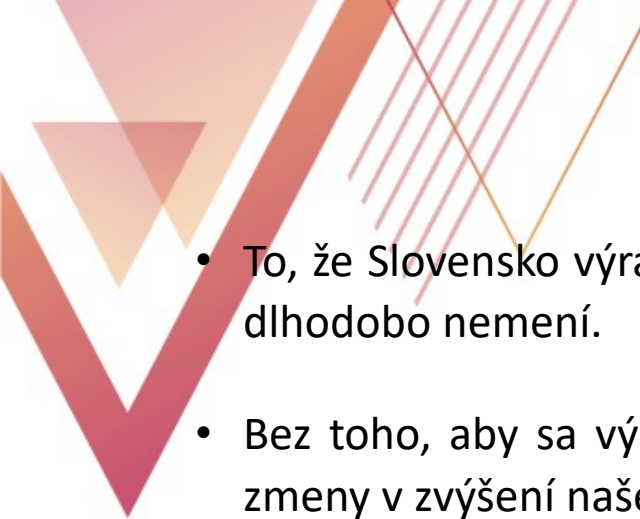

10.

Zvýšme národné financovanie a ohodnotenie

-
- To, že Slovensko výrazne zaostáva vo financovaní výskumu a inovácií za ostatnými štátmi EÚ je fakt, ktorý sa dlhodobo nemení.
 - Bez toho, aby sa výskum a inovácie stali skutočnými prioritami vlády, nie je možné očakávať radikálnejšie zmeny v zvýšení našej účasti v Horizonte Európa.
 - Tá je de facto len obrazom stavu, aký u nás máme.
 - Ak chceme byť úspešnejší pri získavaní finančných prostriedkov, tak by sme sa mali zamerať aj na postupné zvyšovanie platového ohodnotenia výskumníkov pracujúcich vo verejnom sektore.
-

Viac informácií

Slovensko v európskom výskumnom priestore I.

ANALÝZA ÚČASTI SR V 7. RÁMCOVOM PROGRAME EÚ
Peter Štofko, Daniel Straka

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

<https://bit.ly/3wApKYC>

Slovensko v Európskom výskumnom priestore II.

ANALÝZA ÚČASTI SR V HORIZONTE 2020
Peter Štofko, Daniel Straka, Slavomír Ondoš

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

<https://bit.ly/3wyMrfW>

Prínos investícií z Európskych štrukturálnych a investičných fondov do výskumu, vývoja a inovácií na Slovensku

Stanislav Sipko, Daniel Straka, Peter Štofko, Barbora Halášová
Jún 2021

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

<https://bit.ly/3wJW5fS>

Ďakujem za pozornosť!

Operačný program
**Efektívna
verejná správa**

Európska únia
Európsky sociálny fond

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu.